23 (2020-2021) – Nr. 2-C
ingediend op 13 oktober 2021 (2021-2022)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking
en Toerisme
uitgebracht door Kristof Slagmulder en Philippe Muyters
aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie

over het ontwerp van decreet

van de algemene rekening
van de Vlaamse Gemeenschap
en van de rekeningen van de rechtspersonen
onder het gezag van de Vlaamse Regering
voor het begrotingsjaar 2020

Documenten in het dossier:

23	(2020-2021)	– Nr. 1: Ontwerp van decreet – Nr. 2-A en B: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie
23-A	(2020-2021)	– Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsuitvoering 2020
23-U	(2020-2021)	– Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsuitvoering 2020
36	(2020-2021)	– Nr. 1: Rekeningenrapport van het Rekenhof over 2020

verzendcode: BEG
BUI

Vlaams Parlement

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme:

Voorzitter: Cathy Coudyser.

Vaste leden:
Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;
Johan Deckmyn, Carmen Ryheul, Kristof Slagmulder;
Karin Brouwers, Vera Jans;
Gwendolyn Rutten, Emmily Talpe;
Staf Aerts, Tine Van den Brande;
Annick Lambrecht.

Plaatsvervangers:
Maaike De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;
Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;
Martine Fournier, Orry Van de Wauwer;
Marino Keulen, Bart Tommelein;
Chris Steenwegen, Jeremie Vaneeckhout;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:
Jos D'Haese.

INHOUD

1. Toelichting door minister Zuhal Demir 4
2. Tussenkomsten van de leden 6
   2.1. Tussenkomst van Emmily Talpe 6
   2.2. Tussenkomst van Vera Jans 6
   2.3. Tussenkomst van Kristof Slagmulder 6
   2.4. Tussenkomst van Cathy Coudyser 6
3. Antwoord van minister Zuhal Demir 7
   3.1. Congrestoerisme 7
   3.2. Iedereen verdient vakantie 7
   3.3. EventFlanders 7
   3.4. Samenwerking met de andere beleidsdomeinen 7
4. Toelichting door minister Jan Jambon 8
5. Indicatieve stemming 8

Bijlagen: zie dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be

Op 14 september 2021 behandelde de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de rekeningen van de rechtspersonen onder het gezag van de Vlaamse Regering voor het begrotingsjaar 2020 (*Parl.St.* Vl.Parl. 2020-21, nr. 23/1) wat de bevoegdheid Toerisme van minister Zuhal Demir betreft. Samen met het ontwerp van decreet van de algemene rekening werden ook het rekeningenrapport van het Rekenhof over 2020 (*Parl.St.* Vl.Parl. 2020-21, nr. 36/1) en de beleids- en begrotingstoelichting Toerisme. Begrotingsuitvoering 2020 van Zuhal Demir (*Parl.St.* Vl.Parl. 2020-21, nr. 23-U/1) geagendeerd.

De technische vragen over de algemene rekening werden voorafgaand aan de bespreking door de minister schriftelijk beantwoord (elektronische bijlage 1).

Op 21 september 2021 lichtte minister Jan Jambon de begrotingsuitvoering toe voor de bevoegdheden Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking. Samen met het ontwerp van decreet van de algemene rekening stonden ook het rekeningenrapport van het Rekenhof over 2020 (*Parl.St*. Vl.Parl. 2020-21, nr. 36/1) en de beleids- en begrotingstoelichting Buitenlands Beleid, Ontwikkelingssamenwerking en Internationaal Ondernemen. Begrotingsuitvoering 2020 (*Parl.St*. Vl.Parl. 2020-21, nr. 23-A/1) op de agenda.

De technische vragen over de algemene rekening werden voorafgaand aan de bespreking door de minister schriftelijk beantwoord (bijlage 2).

De antwoorden op de vragen over Toerisme en op de vragen over Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking zijn beschikbaar op de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be.

(De vergadering werd op 14 september als videoconferentie georganiseerd en op 21 september als hybride vergadering.)

1. Toelichting door minister Zuhal Demir

Minister *Zuhal Demir* zegt dat 2020 voor altijd verbonden zal blijven met corona. Het was een drama voor de sector. Het exacte verlies voor de toeristische sector in kaart brengen is niet evident, maar er is al snel sprake van een verlies van 1,4 miljard euro per maand. Dat is heel wat, zeker voor de kunststeden.

Als Vlaams minister van toerisme heeft ze geprobeerd om iedereen – de ondernemer, de bezoeker, de plek en de bewoners – zo goed mogelijk door deze moeilijke tijden te loodsen. De maatregelen die genomen zijn, hadden vanzelfsprekend een zeer grote impact op de geplande activiteiten en bijgevolg op het budget voor 2020.

Ze geeft geen cijfermatige toelichting van de begrotingsuitvoering omdat de leden die ontvangen hebben. Ook zal ze niet verder ingaan op de vooraf ingediende technische vragen waarop ze een schriftelijk antwoord bezorgd heeft.

De activiteiten die het agentschap Toerisme Vlaanderen en de minister ontplooid hebben in 2020, zijn te herleiden tot twee grote doelstellingen:
1° de toeristische actoren ondersteunen om de crisis economisch te overleven;
2° de toeristische sector ondersteunen om zodra het mogelijk was, voluit te herstarten.

Voor de economische steun gebeurde dat in samenspraak met de collega-ministers van de Vlaamse Regering. Onmiddellijk na de afkondiging van de eerste lockdown keurde de Vlaamse Regering steunmaatregelen goed voor de getroffen ondernemingen: de coronahinderpremie, gevolgd door het Vlaamse beschermingsmechanisme

en de globalisatiepremie. Toeristische ondernemingen vielen onder de maatregelen die de Vlaamse Regering voor de ondernemingen genomen had. Men wilde niet apart per sector nog maatregelen nemen, wat volgens de minister een goede keuze was.

Voor de niet-commerciële actoren binnen de toeristische sector heeft minister Zuhal Demir een noodfonds van 28,45 miljoen euro vrijgemaakt. Met dat bedrag konden de jeugdverblijven, de zorgverblijven, en de vakantie-organisaties het hoofd boven water houden. Tegelijk nam ze ook maatregelen om ervoor te zorgen dat de doelgroepen (mensen in armoede, mensen met een handicap enzovoort) ook na de crisis toegang hadden tot betaalbare vakanties via steun voor de Rap-op-Stapkantoren, het opkopen van kortingscontingenten bij de sociaal-toeristische partners en extra steun voor innovatieve projecten.

Een deel van de maatregelen zal ook in 2021 nog uitwerking hebben. Uit een eerste evaluatie door de sector blijkt alvast dat de maatregelen hun effect niet gemist hebben.

Na de eerste klap moest de sector heropstarten, wat niet vanzelfsprekend was. Waar mogelijk heeft Toerisme Vlaanderen dan ook de heropstart proberen te ondersteunen. Samen met de provinciale toeristische organisaties, de toeristische organisaties van de kunststeden, de vzw Logeren in Vlaanderen en private partners sloeg Toerisme Vlaanderen de handen in elkaar om het binnenlandse toerisme een impuls te geven.

De campagne Vlaanderen Vakantieland 2.0 richtte zich specifiek tot de binnenlandse bezoekers, een keuze die gewerkt heeft. Ook dit jaar waren er nog veel binnenlandse bezoekers. Na de eerste lockdown werd ook het COVID Event Risk Model geïntroduceerd. Zo konden er activiteiten op een veilige manier georganiseerd worden.

Internationaal reizen was nog niet mogelijk. Toerisme Vlaanderen bleef Vlaanderen wel internationaal in the picture zetten. Uit het oog is immers uit het hart. Zo werd Vlaanderen in het buitenland virtueel onder de aandacht gehouden via musea en onder meer via de Van Eycktentoonstelling. Met het Stay at Home Museum konden mensen vanuit bijna honderd landen een privérondleiding krijgen door een aantal musea. De 104e Ronde van Vlaanderen werd ook een virtueel event dat door iedereen online gevolgd kon worden. Er werden ook bijkomende belevenissen aan gekoppeld, zoals de Flandrien Challenge via Strava.

Of het nu om cultuur of sport ging, de boodschap was telkens dezelfde: virtueel is leuk, maar om het echt te beleven, moet je naar Vlaanderen komen. Vlaanderen is de thuisbasis van de Vlaamse meesters, het thuisland van de koers. De virtuele sessies en rondleidingen moesten ervoor zorgen dat Vlaanderen onder de aandacht bleef. Het is anders immers zeer moeilijk om nadien de buitenlandse toeristen weer naar Vlaanderen te halen.

Tegelijk werd in overleg met alle partners ook de basis gelegd voor een ambitieus relancebeleid: extra investeringen in een versterking van de Vlaamse toeristische troeven, een impulsprogramma voor toeristische ondernemingen, enzovoort. Die initiatieven vallen echter buiten de scope van deze begrotingsuitvoering.

Corona heeft veel doen stilvallen, maar dat betekende niet dat er niets gerealiseerd werd. Het hefboomproject rond de Vlaamse meester Jan Van Eyck werd begin 2020 gerealiseerd. De toptentoonstelling OMG! Van Eyck was here in Gent was tot ze moest sluiten, een absolute voltreffer. Die tentoonstelling vormde ook de aanleiding voor de ontwikkeling van het Stay at Home Museum.

Tot slot vermeldde de minister nog het boek Reizen naar Morgen. Ze wil de omslag maken naar een toerisme dat een meerwaarde betekent voor de plek, haar bewoners, haar ondernemers en haar bezoekers. Vanuit die filosofie wil ze het toeristische beleid de volgende jaren vormgeven.

2. Tussenkomsten van de leden

2.1. Tussenkomst van Emmily Talpe

Emmily Talpe bevestigt dat het inzetten op het binnenlandse toerisme een succes was, wat ze in haar regio heeft kunnen vaststellen. Ook heeft ze de veerkracht bij de ondernemers kunnen zien ondanks de moeilijke situaties die nog aanhouden. Ze verwijst naar haar vraag om uitleg over het Britse toerisme in de Westhoek (*Vragen om uitleg* Vl.Parl. 2020-21, nr. 4414).

Ze hoopt dat de binnenlandse bezoekers de komende jaren blijven komen en dat vakantie in eigen land een vaste waarde wordt.

Het congrestoerisme is ook door corona getroffen. Het digitale zal niet meer verdwijnen. Grote bedrijven hebben aangegeven dat zakenreizen niet meer op dezelfde manier zullen plaatsvinden. Ze had daarover op 6 juli nog een vraag om uitleg aan minister Zuhal Demir gesteld (*Vragen om uitleg* Vl.Parl. 2020-21, nr. 4204). Wordt de aanpak gewijzigd zodat men met de juiste maatregelen aan de slag gaat?

Uit het monitoren van big data valt veel te leren. Het is interessant om die informatie te vertalen voor organisaties en lokale besturen, besluit ze.

2.2. Tussenkomst van Vera Jans

Vera Jans heeft een vraag over het decreet Iedereen verdient vakantie. Er was vertraging bij de invoering van dat decreet. Een knooppunt dat nog ontward diende te worden, ging over Europese staatssteunregels. Ze wil weten of het onderzoek heeft plaatsgevonden en wat de consequenties ervan zijn voor het decreet.

Ze beklemtoont dat vrijetijdsparticipatie en vakantie voor wie daar bijzondere behoefte aan heeft, voor haar heel belangrijk zijn. Ze wil dat het decreet, zoals uitgetekend in al zijn glorie, toegepast kan worden.

2.3. Tussenkomst van Kristof Slagmulder

Kristof Slagmulder merkt op dat EventFlanders is gestart met begeleidingstrajecten om bestaande Vlaamse evenementen op te schalen tot internationale topevenementen. Zijn de betrokken evenementen al bevraagd over hoe zij de meerwaarde van EventFlanders evalueerden? Kwamen hier nog bepaalde pijnpunten naar boven die weggewerkt moeten worden de komende jaren en zal er op basis van deze kritiek nog meer budget uitgetrokken worden voor EventFlanders of is dat volgens de minister niet noodzakelijk?

2.4. Tussenkomst van Cathy Coudyser

Cathy Coudyser zegt dat corona roet in het eten heeft gegooid. De cijfers tonen aan dat de minister kort op de bal heeft gespeeld door een aantal budgetten te heroriënteren om zo snel mogelijk met de beschikbare promotiemiddelen en de provinciale toeristische organisaties alles in te zetten op het binnenlandse toerisme. Dat is goed onthaald. De resultaten zijn zichtbaar en ze hoopt dat dat de komende jaren nog zo is.

Verder werden de middelen ingezet om de toeristische sector zo goed mogelijk te ondersteunen en door de crisis te loodsen, en de sector tegelijk aan te zetten om te blijven investeren in digitalisering, duurzaamheid, ventilatie enzovoort. Dat is ook duidelijk te zien in de rekeningen.

In de toelichting over de begrotingsuitvoering 2020 verwijst de minister naar de ontwikkeling van een methode en organisatievorm voor actieve samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en naburige beleidsdomeinen als Ruimte, Jeugd, Mobiliteit, Natuur, Cultuur en Erfgoed. Het agentschap zou externe expertise inroepen voor het bepalen van samenwerkingsvormen met die andere beleidsdomeinen en voor het opzetten van een structuur rond flankerend beleid, maar uiteindelijk volstond een interne denkoefening. Waartoe heeft deze interne denkoefening concreet geleid inzake samenwerking met de andere naburige beleidsdomeinen?

Met het agentschap Onroerend Erfgoed heeft Toerisme Vlaanderen eerder dit jaar een intentieverklaring opgesteld. Volgen er nog intentieverklaringen met andere domeinen? Komt er een organisatiestructuur of een andere manier om op een efficiënte manier om met de andere beleidsdomeinen te gaan samenwerken?

3. Antwoord van minister Zuhal Demir

3.1. Congrestoerisme

Minister *Zuhal Demir* weet dat zakentoerisme en congrestoerisme de beste economische return geven. Dat bleek uit de cijfers voor corona en dat zal niet veranderen. Ze heeft verschillende onderzoeken laten uitvoeren en ook al internationaal gekeken. Men zal congressen blijven organiseren, maar het aantal fysieke deelnemers per bedrijf zal kleiner zijn dan vroeger en er zullen ook congresgangers hybride aansluiten. Daarom investeert de minister zwaar in infrastructuur. Met een goede congresinfrastructuur wil ze in de toekomst goede congressen aantrekken. Organisatoren zullen op zoek gaan naar state-of-the-artinfrastructuur.

Toerisme Vlaanderen stelt een voorzichtige heropstart vast. Achter de schermen heeft Meet in Flanders de afgelopen maanden vooral organisaties ondersteund bij het omboeken en uitstellen van congressen. Nu is de omslag gestart naar het aantrekken van nieuwe conferenties. Er zijn ook budgetten om de congresactoren te ondersteunen in hun digitale omslag. Men mag de boot niet missen. Congrestoerisme is voor Vlaanderen van groot belang.

3.2. Iedereen verdient vakantie

De evaluatie van het decreet Iedereen verdient vakantie is klaar. Het aangepaste ontwerp wordt binnen een aantal weken voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

3.3. EventFlanders

EventFlanders is in 2016 opgericht. De evaluatie wordt in het najaar afgerond. Op dat moment worden de budgettaire mogelijkheden besproken. De eventsector is een grote sector in Vlaanderen, maar is als federatie niet zo goed georganiseerd. Tijdens corona heeft EventFlanders een grote rol gespeeld voor de sector. De minister gaat onderzoeken hoe ze de middelen kan vinden en een en ander kan heroriënteren. Voor haar moet EventFlanders een belangrijke poot blijven binnen Toerisme Vlaanderen.

3.4. Samenwerking met de andere beleidsdomeinen

Toerisme Vlaanderen werkt nauw samen met andere beleidsdomeinen en agentschappen. Dat wordt voortgezet om zo kostenefficiënter te werken. Er is een

gemeenschappelijke persdesk opgezet bij het begin van de legislatuur die door corona nog geoperationaliseerd is. Dat wordt ook opgenomen met minister Benjamin Dalle van Jeugd. Waar het kostenefficiënter kan, gebeurt dat sowieso.

4. Toelichting door minister Jan Jambon

Minister *Jan Jambon* verwijst naar de interessante vragen van Open Vld en N-VA die hij vooraf ontvangen heeft en waarop de antwoorden aan de leden bezorgd zijn.

Aangezien er geen andere vragen waren, gaat hij ervan uit dat het rapport duidelijk en transparant was.

5. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de rekeningen van de rechtspersonen onder het gezag van de Vlaamse Regering voor het begrotingsjaar 2020 wordt bij indicatieve stemming aangenomen:

- met 8 stemmen voor en 4 onthoudingen voor de bevoegdheid Toerisme van minister Zuhal Demir;
- met 7 stemmen voor en 4 onthoudingen voor de bevoegdheden Buitenlands Beleid, Ontwikkelingssamenwerking en Internationaal Ondernemen van minister-president Jan Jambon.

Cathy COUDYSER,
voorzitter

Kristof SLAGMULDER
Philippe MUYTERS,
verslaggevers